

čtvrtek 5/6, 19³⁰

Mikulov

zámek, Nástupní sál

Sollazzo Ensemble

Carine Tinney / soprán

Jonatan Alvarado / tenor

Lior Leibovici / tenor

Christoph Sommer / loutna

Filipa Meneses / vihuela de arco

Anna Danilevskaia / vihuela de arco,
umělecká vedoucí

Ve spolupráci

MIKULOV
Město s vůní jihu

**ALAMIRE
FOUNDATION**

program

Anonym

Vraiz amans pour dieu suppliez (unicum)

J'ay des semblans tant que je vueil (unicum)

Antoine Busnoys († 1492)

Quant iay au cuer aulcun contraire

Instrumentální skladba

Walter Frye († 1474?)

Tout a par moy affin qu'on ne me voye

Barbingant (fl. 1440–1460)

L'omme bany de sa plaisance

Antoine Busnoys / Johannes Ockeghem

Quant ce vendra

Instrumentální blok

Johannes Pullois († 1478)

Pour Prison

Alexander Agricola (1446–1506)

a **Johannes Ghislin** (1455–1511)

Duo

Johannes Ockeghem (1410–1497)
a **Johannes Tinctoris** (1435–1511)
Dung aultre amer

Guillaume Dufay (ca 1400–1474)
Je veulx chanter

Gilles Mureau (ca 1450–1512)
Je ne fays plus, je ne dys ne escrips

P. Convert
Se mieulx ne vient

Anonym (unicum)
En atendant vostre venue
Henri Phlippet le vert me fait porter

Firminus Caron / Antoine Busnoys
Cent mil escuz

V roce 2015 jistý sběratel zakoupil na aukci starožitností sadu obsahující sošku, krabičku a malou starou knížku. O několik let později ho zvědavost přiměla kontaktovat lovaňskou nadaci Alamire; aniž by si dělal jakékoli naděje, chtěl znát odborný názor na staré notové záznamy, kterých byla knížečka plná. Oslovení odborníci na renesanční polyfonii nemohli uvěřit svým očím: jednalo se o zpěvník z 15. nebo 16. století (pochybnosti o přesné dataci stále přetrvávají). V Alamire samozřejmě znali všechny zdroje z tohoto období, které tvoří skupinu rukopisů nazývaných *Chansonniers de la vallée de la Loire / Zpěvníky z údolí Loiry* a které se v té době daly spočítat doslova na prstech jedné ruky. Neuvěřitelný objev tohoto šestého zdroje byl ve světě renesanční hudby převratnou událostí. Vždyť do té doby poslední loirský zpěvník byl objeven téměř před sto lety. Velkým překvapením byla především skutečnost, že obsahuje dvanáct unikátních skladeb (*unicum*), které jsou obsaženy výhradně v tomto zpěvníku, a zůstávaly tedy v zapomnění a tichu celých pět set let.

Nález srovnatelný například s objevením ztraceného Rubense okamžitě vzbudil velký zájem v kruzích badatelů, a to nejen hudebních, ale také kodikologů zabývajících se vlastnostmi rukopisů.

Zpěvník svá tajemství odhaluje postupně. V několika oblastech se názory odborníků stále liší; přetrvává především otázka zařazení „nových“ skladeb, a ačkoli v něm lze jasně rozlišit tři různé rukopisy, datum sestavení zpěvníku (kolem roku 1470) a jeho původ jsou stále předmětem diskusí.

V některých bodech panuje shoda: je například velmi pravděpodobné, že zpěvník patřil ženě, protože skladby v něm zařazené nám vykreslují profil hudebnice a skladatelky. Jedno z děl, *Henri Phlippet*, vyjadřující žárlivost a hněv vůči zrádnému milenci, působí jako črta nahozená v okamžiku v návalu emocí, téměř jako improvizace. Dokonce označuje viníka jménem. Skladba je zařazená na samý konec zpěvníku, na jednu z prázdných stránek, a z rukopisu vyznačuje spěch a pohnutí. Ve sbírce jsou reflektovány i mluvnické

rody, jako například juxtapozice dvou skladeb, v nichž rozpráví muž a žena. Mimořádně vzácný je text písně *Tout a par moy*, který je zde psán v ženském rodě, ačkoli ve všech ostatních zdrojích je uveden v rodě mužském.

Anna Danilevskaia

Anonym, Lovaňský zpěvník, pergamen, 8,5 × 12 cm
Ze sbírek Fondation Roi Baudouin,
Fonds Léon Courtin-Marcelle Bouché
Uloženo v Alamire Foundation, Lovaň
Foto: Rob Stevens

Sollazzo Ensemble je mezinárodně respektovaný soubor zaměřený na interpretaci středověké a renesanční hudby. Byl založen v roce 2014 Annou Danilevskou a renomé si získal velmi rychle především díky expresivnímu projevu, nezaměnitelnému zvuku a osobitému přístupu k interpretaci, který je formován rozmanitým hudebním zázemím a osobnostmi jeho členů. Snaží se zprostředkovat emoce, které jeho členové osobně prožili, nebo vyjádřit myšlenky, které pro ně mají zásadní význam. Tento proces osvojování historických artefaktů prostřednictvím vrstev pečlivě tvůrčí práce tvoří základ komunikace s publikem; Sollazzo se každému dílu snaží vdechnout hlas, který je kombinací historických kořenů a jedinečné interpretační vize souboru.

Sollazzo úzce spolupracuje s předními evropskými institucemi věnujícími se zachovávání a rozvíjení kulturního dědictví. V současné době je ansámbl rezidenčním souborem Arsenalu v Metách

a účastní se programu *The Makers* v Concertgebouw v Bruggách. Debutová nahrávka *Parle qui veut – Moralizing Songs in the Middle Ages* pro label Linn Records byla výsledkem soutěžního úspěchu na York Early Music Competition v roce 2015, kde ansámbl získal cenu NCEM Prize a Cambridge Early Music Prize.

Díky spolupráci s lovaňskou nadací Alamire vyšel u labelů Passacaille Records a Ambronay Editions v letech 2019–2024 kompletní repertoár z Lovaňského zpěvníku, z nějž dnes Sollazzo Ensemble sestavil svůj program. Jako soubor programu EEEmerging Young Artists podporovaného programem Kreativní Evropa byl v letech 2017–2020 rezidenčním souborem francouzského CCR d'Ambronay.

Rozsáhlou a neustále se rozšiřující diskografií Sollazzo tvoří nahrávky věnované repertoáru 13. až 15. století, které získaly ocenění jako *Diapason d'Or*, *Disc of the Year* časopisu *The Arts Desk*, *Editor's Choice* časopisu *Gramophone*, *Critic's Choice* deníku *De Standaard*, *CD of the Month* časopisu *BBC Music Magazine* a také *Diapason d'Or de l'Année*. Soubor má nabitý mezinárodní koncertní program a vystupuje na významných festivalech a pódii v Evropě, USA a Asii. Je členem francouzské Federace specializovaných souborů FEVIS a stejně jako náš festival také členem Evropské sítě pro starou hudbu REMA.

Sollazzo vystupuje za podpory

Mécénat

hlavní partner

Vraiz amans pour dieu suppliez

Věrní milenci, proboha, prostě

za služebníka v nemilosti,
do které nadlouho upadl
za své zapomenuté hříchy.

Běda! Bohužel se trápí tak,
že se obávám o jeho život.

Věrní milenci, proboha, prostě...

A pokud je spoután tak,
že smrt jeho život ukončí,
modlím se a žádám,
abyste se pokusili zveřejnit tato slova.

Věrní milenci, proboha, prostě...

J'ay des semblans tant que je vueil

Věnuje mi pohledů, kolik chci,

jinak však nic jiného,
a myslím si, že je dobrá a krásná,
nemá však srdce takové, jako jsou její oči.

Mohu si stěžovat nebo truchlit
ale už nechci být v její blízkosti.

Věnuje mi pohledů, kolik chci...

Žádnou laskavost mi nedopřeje,
krom toho, že mě občas nazve
„přítelem“ a pak se odvrátí.
Ale ať už mám radost nebo zármutek,

věnuje mi pohledů, kolik chci...

Tout a par moy affin qu'on ne me voye

Úplně sama, aby mě nikdo neviděl,
tak zarmoucena, že bych nemohla být smutnější,
držím se stranou a topím se v trápení,
lituju svého žalostného života
a štěstí, které se mnou tak zuřivě válčí.

Protože jsem ztratila to, co mi bylo nejdražší
a od čehož už nic neočekávám.
Nikdy se z ničeho nebudu radovat,
ale až do konce života budu strádat
a bez radosti jen bolest snášet.

L'omme bany de sa plaisance

Jsem muž vyhnáný od svého potěšení,
zbavený radosti a štěstí,
naplněný zármutkem a smutkem,
bez jakékoli naděje na úlevu.

Ta přísnost způsobí jistě mou smrt,
neboť zoufalství mě neopouští.

Jsem muž vyhnáný od svého potěšení...

Štěstí mě bez soudu
vyhnalo neúprosně,
způsobuje mi bolest bez ustání,
všechno ve mně volá rozhořčením:

Jsem muž vyhnáný od svého potěšení...

Quant ce vendra

Pokud je uděleno právo bojovat,
jak pak mohu omezit svou vůli
a svému srdci předstírat
bolestné loučení,

věrné srdce a myšlenky,
jež nikoho nezaujmou?

Slzy a pláč, žalost a naříkání,
mé oči slábnou a ochabují,
aniž bych cokoli předstíral
a všeho radostného se zřekl.

Pokud je uděleno právo bojovat...

Je ne fays plus, je ne dys ne escrips

Už nic nedělám,
nemluví ani nepíšu,
v mnoha spisech se naleznou
mé stesky a stížnosti,
jsou jich plné knihy
a píšu o nich, jak nejhůře dovedu.

Všechna má radost se proměnila
ve vzdechy a psaní o zármutku;
ale ten, komu si postěžuji,
se teprve narodí.

Už nic nedělám...

Pokud z mé mysli kdy vyšla
napsaná sladká slova, už se vytratila;
trávím čas v opuštěnosti a lítosti.
Běda, jen truchlím,
že někteří lidé jsou zrádnější než Antikrist.

Už nic nedělám...

Se mieulx ne vient

Pokud se to nezmění k lepšímu,
pak mě láska netěší;
sloužím ženě, která je schopna
uspokojit vévodu či krále.

Ano, miluji ji, ale ona mě ne,
a není důvod se tím chlubit.

Ať je jakkoli chytrá, krásná a půvabná,
odpustte mi, že ji v této chvíli nechválím;
nevidím k tomu žádný důvod.

Pokud se to nezmění k lepšímu...

Když jí svěřím svá přání a touhy
a nabídnu jí srdce, tělo a majetek,
žádnou náhradu od ní nedostanu.
Pojal jsem tedy úmysl – a jaký?
Že tu hru a čekání přenechám jí.

Pokud se to nezmění k lepšímu...

En attendant vostre venue

Při čekání na tvůj příjezd,
můj drahý, po kterém tolik toužím,
se hodina zdá jako hodin sto,
když tě ztratím z dohledu.

Velmi často, sama a ztracená,
trávím čas v slzách.

Při čekání...

Však dobrá Naděje mě podporovala
a ochotně mi slibovala,
že se brzy zase uvidíme,
tak jsem se cítila šťastná.

Při čekání na tvůj příjezd...

Henri Phlippet le vert me fait porter

Henri Phlippete, nutíš mě nosit

zelené šaty, abych se ti zalíbila,
zdál ses mi být věrným milencem,
jehož láska stojí za to, abych ji opětovala.

Neboť nejsi muž, který by odmítl,
skutkem i slovem se chováš směle,

Henri Phlippete...

Tajně, bez jakéhokoli předstírání,
mé ubohé srdce ve dne v noci kuje intriky
proti Štěstí, které nic nedělá pro to,
aby nás chytilo do svých pout.

Henri Phlippete...

Cent mil escuz

Sto tisíc eskudů, když budu chtít,

a ráj, až zemřu; nic lepšího bych si nepřál,
kromě toho, abych občas,
když budu moci, směl použít svůj nástroj.

Nestaral bych se o nic jiného,
než o to, abych mohl hostit dámy,
kdyby mi někdo pomohl.

Sto tisíc eskudů, když budu chtít...

Měl bych tisíc zpěváků
a bůhví jak bych hýřil,
jako marnotratník,
zkrátka si nemyslete,
že bych nerozpoutal peklo,
kdybych mohl.

Sto tisíc eskudů, když budu chtít...